

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2023-2029
Rok akademicki 2025/2026

1.1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE/MODULE

Nazwa przedmiotu/ modułu	Propedeutyka pediatrii
Kod przedmiotu/ modułu*	PrP/E
Wydział (nazwa jednostki prowadzącej kierunek)	Kolegium Nauk Medycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Nauk Medycznych / Katedra Pediatrii
Kierunek studiów	Lekarski
Poziom kształcenia	Studia jednolite magisterskie
Profil	Praktyczny
Forma studiów	Stacjonarne/niestacjonarne
Rok i semestr studiów	III rok, 5 oraz 6 semestr
Rodzaj przedmiotu	Podstawowy
Koordinator	dr hab. n. med. Radosław Chaber, prof UR
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	wykład: Hanna Czajka; Adam Dudek; Szymon Figurski; Bartosz Korczowski; Antoni Pyrkosz; Marta Rachel ćwiczenia: Witold Błaż; Adam Dudek; Jadwiga Trzeciak; Małgorzata Kuca; Aleksandra Łukaszek-Kolasa; Katarzyna Wiącek seminaria: Magdalena Reich

* - zgodnie z ustaleniami na wydziale

1.2. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

- 1 (5) semestr:

Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt ECTS
25	15	-	-	6	-	-	-	3

- 2 (6) semestr:

Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt ECTS
20	15	-	-	9	-	-	-	2

1.3. Sposób realizacji zajęć

X ZAJĘCIA W FORMIE TRADYCYJNEJ / KONTAKTOWEJ

1.4. Forma zaliczenia przedmiotu/ modułu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

- 1 (5) semestr:

wykład – zaliczenie bez oceny

seminaria – zaliczenie bez oceny

ćwiczenia - zaliczenie z oceną

- 2 (6) semestr:

wykład – zaliczenie bez oceny

seminaria – zaliczenie z oceną

ćwiczenia - zaliczenie z oceną

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Znajomość anatomii topograficznej i czynnościowej człowieka, znajomość neuroanatomii, fizjologii i patofizjologii człowieka i różnic dotyczących dziecka na różnych etapach rozwoju. Znajomość rozwoju płodowego człowieka.

Zaliczenie przedmiotów realizowanych w poprzednich semestrach tj. anatomii, histologii, embriologii i cytofizjologii; biochemii z elementami chemii; fizjologii oraz patofizjologii.

3. CELE, EFEKTY KSZTAŁCENIA, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1. Cele przedmiotu/modułu

C1	Zapoznanie studentów z podstawami teoretycznymi oraz umiejętnościami praktycznymi w zakresie rozpoznawania chorób w pediatrii oraz objawów wtórnych. Przekazanie wiedzy na temat specyfiki i odrębności patofizjologii i kliniki przebiegu schorzeń u dzieci i młodzieży z uwzględnieniem odrębności noworodka i niemowlęcia.
C2	Opanowanie umiejętności zbierania wywiadu lekarskiego, badania fizykalnego dziecka z uwzględnieniem odrębności noworodka i niemowlęcia

C3	Opanowanie podstaw interpretacji badań laboratoryjnych u dzieci z uwzględnieniem odrębności noworodka i niemowlęcia.
----	--

3.2 EFEKTY KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU/ MODUŁU (WYPEŁNIA KOORDYNATOR)

EK (efekt kształcenia)	Treść efektu kształcenia zdefiniowanego dla przedmiotu (modułu)	Odniesienie do efektów kierunkowych (KEK)
EK_01	Student zna uwarunkowania genetyczne, środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych chorób	E.W1.
EK_02	Student zna zasady żywienia dzieci zdrowych i chorych, zasady szczepień ochronnych i prowadzenia bilansu zdrowia dziecka	E.W2.
EK_03	Student zna zagadnienia: dziecka maltretowanego i wykorzystywania seksualnego, upośledzenia umysłowego, zaburzeń zachowania: psychoz, uzależnień, zaburzeń odżywiania i wydalania u dzieci	E.W4.
EK_04	Student przeprowadza wywiad lekarski z dzieckiem i jego rodziną	E.U2.
EK_05	Student przeprowadza badanie fizykalne dziecka w każdym wieku	E.U4.
EK_06	Student ocenia stan ogólny, stan przytomności i świadomości pacjenta	E.U7.
EK_07	Student ocenia stan noworodka w skali Apgar oraz ocenia jego dojrzałość, potrafi zbadać odruchy noworodkowe	E.U8.
EK_08	Student zestawia pomiary antropometryczne i ciśnienia krwi z danymi na siatkach centylowych	E.U9.
EK_09	Student potrafi kwalifikować pacjenta do szczepień	E.U27.
EK_10	Student potrafi zaplanować konsultacje specjalistyczne	E.U32.
EK_11	Student potrafi prowadzić dokumentację medyczną pacjenta	E.U38.
EK_12	Student potrafi nawiązać oraz utrzymać głęboki oraz pełen szacunku kontakt z pacjentem, a także potrafi okazać zrozumienie dla różnic światopoglądowych oraz kulturowych	K.01.
EK_13	Student kieruje się dobrem pacjenta	K.02.
EK_14	Student przestrzega tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta	K.03.
EK_15	Student podejmuje działania wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby	K.04.
EK_16	Student dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia oraz dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K.05.
EK_17	Student potrafi propagować zachowania prozdrowotne	K.06.

3.3 TREŚCI PROGRAMOWE (wypełnia koordynator)

A. Problematyka wykładów

Treści merytoryczne - semestr 1 (5)
Pediatrya jako dyscyplina medyczna. Rys historyczny.
Okresy życia wewnątrzmacicznego oraz czynniki wpływające na rozwój płodu. Okres noworodkowy. Wcześnieactwo i inne zaburzenia rozwoju wewnątrzmacicznego. Odrębności układowe (narządowe) rozwoju dziecka. Opieka lekarska nad noworodkiem, stany przejściowe noworodka, odruchy noworodkowe, zasady oceny stanu noworodka po urodzeniu – skala Apgar
Cele i zadania pediatrii. Podstawowe wiadomości zakresu historii pediatrii, ogólne zasady organizacji pediatrycznej służby zdrowia. Wpływ środowiska na rozwój dziecka. Auksologia. Metody oceny rozwoju fizycznego - omówienie najważniejszych pojęć związanych z rozwojem fizycznym dziecka, zaznajomienie z metodami jego oceny, pojęcie normy rozwojowej.
Rozwój fizyczny, psychomotoryczny i społeczny dzieci okres przedszkolny, szkolny, dojrzewanie płciowe - omówienie najważniejszych etapów rozwoju dziecka w tym okresie życia, zwrócenie uwagi na sygnały ostrzegawcze zaburzeń rozwoju dziecka
Zapotrzebowanie dziecka na poszczególne składniki odżywcze. Karmienie naturalne u dzieci, suplementacja witamin D i K – przedstawienie najważniejszych zagadnień dotyczących prawidłowego żywienia dziecka, w tym obowiązujących zaleceń dotyczących suplementacji witamin.
Żywienie naturalne i sztuczne niemowląt. Zasady racjonalnego żywienia dzieci i młodzieży - przedstawienie najważniejszych zagadnień dotyczących prawidłowego żywienia dzieci, aktualne schematy żywienia sztucznego niemowląt

Treści merytoryczne – semestr 2 (6)
Symptomatologia w pediatrii - gorączka, kaszel, duszność, objawy niewydolności oddechowej – omówienie najważniejszych zagadnień związanych z wymienionymi objawami
Symptomatologia w pediatrii - sinica, objawy niewydolności krążenia, żółtaczka, powiększenie węzłów chłonnych, powiększenie wątroby i śledziony, - omówienie najważniejszych zagadnień związanych z wymienionymi objawami
Symptomatologia w pediatrii - wymioty, ulewanie, nieprawidłowe stolce, odwodnienie, bezmocz, wielomocz, objawy dyzuryczne, obrzęki- omówienie najważniejszych zagadnień związanych z wymienionymi objawami
Stany naglące w pediatrii – omówienie najważniejszych przyczyn stanów zagrożenia życia u dzieci, zasady udzielania pierwszej pomocy w tych stanach. Nagła śmierć łódeczkowa.
Zespół dziecka maltretowanego - definicja, kryteria rozpoznania, zasady leczenia, profilaktyka. Autyzm wczesnodziecięcy. Zespół Aspergera. Zaburzenia zachowania u dzieci. Drgawki i zaburzenia świadomości u dzieci.
Zaburzenia odżywiania – anoreksja, bulimia, otyłość – definicja,

kryteria rozpoznania, zasady leczenia, profilaktyka
Najważniejsze choroby zakaźne u dzieci i ich profilaktyka. Różnicowanie wysypek u dzieci.
Szczepienia ochronne - aktualny kalendarz szczepień, omówienie szczepień obowiązkowych i zalecanych, przeciwwskazania do szczepień, powikłania po szczepieniach
Podstawowa diagnostyka laboratoryjna – odrębności wieku dziecięcego
Zaburzenia rozwoju płciowego. Najważniejsze zespoły genetyczne u dzieci. Poradnictwo genetyczne

B. Problematyka ćwiczeń

Treści merytoryczne – semestr 1 (5)
Wywiad. Ocena stanu ogólnego. Ocena przytomności, ocena nawiązywania kontaktu słowno-logicznego. Metody oceny rozwoju. Pomiary obwodu głowy, klatki piersiowej, długości ciała i masy ciała. Otyłość i niedożywienie
Badanie przedmiotowe. Skóra, tkanka podskórna. Badanie obwodowych węzłów chłonnych. Badanie głowy. Ocena wielkości ciemniątek. Ocena jamy ustnej i nosogardła. Rozwój uzębienia. Badanie narządów szyi, gruczoł tarczowy.
Badanie przedmiotowe. Badanie narządu ruchu. Układ kostny, najczęstsze zaburzenia w budowie kręgosłupa i klatki piersiowej. Ocena postawy. Ocena ruchomości czynnej i biernej stawów. Badanie stawów biodrowych. Ocena napięcia mięśniowego.
Badanie przedmiotowe. Klatka piersiowa: badanie oglądaniem, opukiwaniem, osłuchiwanem. Fizjologiczne odrębności układu krążenia w wieku rozwojowym.
Badanie przedmiotowe. Badanie układu krążenia; osłuchiwanie tonów serca i opukiwanie granic serca. Pomiar ciśnienia krwi i częstości akcji serca. Interpretacja wyników.

Treści merytoryczne – semestr 2 (6)
Badanie przedmiotowe. Zasady badania szczegółowego jamy brzusznej i układu moczowo-płciowego u dzieci. Odrębności rozwojowe układu moczowo-płciowego.
Badanie neurologiczne, skala Glasgow, ocena nerwów czaszkowych, objawy oponowe, objawy wzmożonego ciśnienia śródczaszkowego. Zasady badania odruchów głębokich (ścięgnistych) fizjologicznych. Badanie objawów oponowych. Odruchy niemowlęce.
Ocena stanu ogólnego noworodka (skala Apgar), metody oceny stopnia dojrzałości. Patologia noworodka: noworodek wcześniaczy, za mały do wieku płodowego, za duży do wieku płodowego, z ciążą mnogiej. Urazy okołoporodowe. Badania przesiewowe noworodków

Zapoznanie studentów z badaniami wykonywanymi w Pracowni Badań Czynnościowych (pH-metria, testy oddechowe).
Samodzielne zbieranie wywiadu. Samodzielne badanie fizykalne i opracowanie <i>status praesens</i> .
Zapoznanie studentów z pracą poradni dziecięcej specjalistycznej.

C. Seminaria

Treści merytoryczne – semestr 1 (5)
Organizacja leczenia dzieci – podstawowa opieka zdrowotna, poradnie specjalistyczne, oddział noworodkowy, oddział niemowlęcy i dzieci młodszych, oddział dzieci starszych, oddziały specjalistyczne. Higiena i pielęgnacja niemowląt i dzieci w wieku poniemowlęcym. Dokumentacja medyczna. Książeczka Zdrowia Dziecka
Ocena rozwoju somatycznego (tabele norm, siatki centylowe, ocena wieku biologicznego, ocena stanu odżywienia, ocena stopnia dojrzewania płciowego)

Treści merytoryczne – semestr 2 (6)
Profilaktyczne badanie lekarskie tzw. bilans zdrowia u dzieci.
Profilaktyka chorób cywilizacyjnych w wieku rozwojowym – otyłość, hypercholesterolemia i miażdżyca, cukrzyca, zaburzenia przewodzenia pokarmowego, profilaktyka stomatologiczna
Podsumowanie uzyskanych wiadomości.

3.4 METODY DYDAKTYCZNE

Wykład: wykład z prezentacją multimedialną

Ćwiczenia: ćwiczenia praktyczne przy łóżku chorego

Praca własna studenta: praca z książką

4 METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów kształcenia

Symbol efektu	Metody oceny efektów kształcenia (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01 - EK_03	Zaliczenie ustne, kolokwium pisemne	W, S
EK_04-EK_17	Zaliczenie praktyczne, obserwacja w trakcie zajęć, odpowiedź ustna	ćw

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Szczegółowe informacje dotyczące zasad prowadzenia zajęć zawarte są w wydziałowym Regulaminie zajęć klinicznych, z którym każdy student ma obowiązek zapoznać się przed ich rozpoczęciem

Warunkiem zaliczenia jest:

1. Pełne uczestnictwo i aktywność w ćwiczeniach i seminariach.
2. Pełne uczestnictwo w wykładach.
3. Zaliczenie pisemne i ustne bloku ćwiczeń i seminarium z oceną:

Zakres ocen: 2,0 – 5,0

- 5 Zaliczenie seminariów - test zaliczeniowy jednokrotnego wyboru na ocenę
- 6 Zaliczenie wykładów - uczestnictwo łącznie z zaliczeniem ćwiczeń i seminarium

Ocena wiedzy:

- 5.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100%
- 4.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92%
- 4.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84%
- 3.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76%
- 3.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68%
- 2.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%

Ocena umiejętności

- 5.0 – student aktywnie uczestniczy w zajęciach, jest dobrze przygotowany, zdobył wiedzę teoretyczną i praktyczną w zakresie pediatrii. W bardzo dobrym stopniu opanował umiejętności zbierania wywiadu lekarskiego, badania fizykalnego dziecka
- 4.5 – student aktywnie uczestniczy w zajęciach, zdobył wiedzę teoretyczną i praktyczną w zakresie pediatrii na poziomie bardzo dobrym. W dobrym stopniu opanował umiejętności zbierania wywiadu lekarskiego, badania fizykalnego dziecka.
- 4.0 – student aktywnie uczestniczy w zajęciach, jest poprawiany, zdobył wiedzę teoretyczną i praktyczną w zakresie pediatrii w stopniu dobrym. W dobrym stopniu opanował umiejętności zbierania wywiadu lekarskiego, badania fizykalnego dziecka
- 3.5 – student uczestniczy w zajęciach, jego zakres przygotowania nie pozwala na całościowe przedstawienie omawianego problemu z dziedziny pediatrii. W dostatecznym stopniu opanował umiejętności zbierania wywiadu lekarskiego, badania fizykalnego dziecka
- 3.0 – student uczestniczy w zajęciach, w dostatecznym stopniu zdobył wiedzę teoretyczną i praktyczną w zakresie pediatrii. Opanował umiejętności zbierania wywiadu lekarskiego, badania fizykalnego dziecka, jednakże często jest korygowany.
- 2.0 – student biernie uczestniczy w zajęciach, wypowiedzi są niepoprawne merytorycznie, wiedza teoretyczna i praktyczna w zakresie pediatrii nie jest dostateczna. Nie opanował umiejętności zbierania wywiadu lekarskiego, badania fizykalnego dziecka, często popełniane błędy.

5. Całkowity nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia założonych efektów w godzinach oraz punktach ECTS

Aktywność	Liczba godzin/ nakład pracy studenta 1 (5) semestr	Liczba godzin/ nakład pracy studenta 2 (6) semestr
Godziny kontaktowa wynikające z harmonogramu studiów	46	44
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	4	3
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	30	13
SUMA GODZIN	80	60
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	3	2

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU/ MODUŁU

wymiar godzinowy	-
zasady i formy odbywania praktyk	-

7. LITERATURA

<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> Obrycki Ł., Dobrzańska A. WPROWADZENIE DO PEDIATRII STANDARDY MEDYCZNE WYD. 1 r. 2022 Krawczyński M.: Propedeutyka Pediatrii. PZWL Warszawa, 2, 2020. Obuchowicz A. Badanie podmiotowe i przedmiotowe w pediatrii PZWL 2016.
<p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> Pediatrica t. 1-2. Wydanie: II zmienione i uaktualnione, 2018. Redakcja naukowa: Wanda Kawalec, Ryszard Grenda, Marek Kulus. Wydawca: PZWL Wydawnictwo Lekarskie

2. Hanna Czajka , Jacek Wysocki. SZCZEPHENIA W PYTANIACH I ODPOWIEDZIACH. Wydawca: Help-Med. Rok wydania: 2023 Wydanie: VII

3. Basil J. Zitelli. red. wyd. Pol. Anna Dobrzańska. Badanie kliniczne w pediatrii – atlas i podręcznik t.1-2 Urban & Partner. Wrocław 2014

4. Kawalec W., Milanowski A. (red.): Diagnostyka różnicowa najczęstszych objawów w praktyce pediatrycznej. WL PZWL W-wa 2003.

5. Żywnienie dzieci w zdrowiu i chorobie. Wyd. I pod redakcją Mariana Krawczyńskiego. Wyd. HELP MED.

6. Szczapa J. Neonatologia. PZWL 2015